

leerders kwamen die teekenen tot het kerkvolk Israël. Maar ze vielen óók wel buiten de grenzen van dat volk. En reeds uit het feit, dat ze schiftende en richtende bedoeling hadden, blijkt, dat ze nimmer aan haar objecten of aanschouwers of „werkmateriaal“ bewijs gaven van hun individuele aangenomen-zijn bij God.

Dat zou trouwens ook moeilijk overeen te brengen zijn met de vrij algemeene betekenissen, die het woord „therapeuiein“ in den bijbel en elders heeft. Behalve „genezen“ kan het ook aanduiden „verzorgen“, „bedienen“, „verplegen“, in stand houden en „fit houden“; een trainer is voor den bokser, een cypier voor den gevangene, een steward voor de passagiers een therapeut. Therapeuiein is een werkwoord, dat niets minder, maar ook niets meer aanduidt, dan dat de therapeut voor iemands conserveering zorg draagt. De bedoeling kan vreedzaam wezen, maar behoeft het niet te zijn; ze kan ook interesseloos of vijandig wezen. De cypier, die zijn gevangenen verzorgt, staat „neutraal“ tegenover hun toekomst; hij zegt: „bevel is bevel, en ik bemoei me niet met de bijzonderheden“. De rechter, die een gevangene veroordeeld heeft tot den strop, beveelt nochtans den cypier de therapeuie goed te verzorgen, opdat de rechtens bepaalde straf niet worde ontlopen, b.v. door zelfmoord. Het is dan ook volkomen onjuist, als sommigen tegenwoordig tusschen „psychotherapie“ („therapeuie“) en „zielszorg“ een scherpe onderscheiding maken; in den grond der zaak komen gezonden evengoed als zieken, en boozen evenzeer als goeden, en vijanden, omtrent wie men nog plannen heeft, evenzeer als de iemand, voor wien men door het vuur zou willen gaan, in aanmerking voor therapie en therapeuie. Therapie zegt niet meer dan dit: ik wil, met het oog op mijn plannen aangaande deze creatuur, die op mijn weg geplaatst is, het pad open houden voor mijn „regering“ van hun bestaan. Heel vaak komt het bij ons, menschen, voor, dat we iemand object van „therapeuiein“ maken, zonder dat we ook maar het minste te vertellen hebben aangaande zijn toekomst. De cypier, die een gevangene verzorgt, heeft niet verder te kijken dan zijn neus lang is, hij moet den man afleveren tegen het volgende verhoor, of tegen de ophanden zijnde executie. Maar de rechter ziet veel verder dan de neus van den cypier lang is; hij regeert méé. Hoewel ook hij kan staan voor duizend en één complicaties. Precies zoo staat het met hen, die iemand verzorgen willen met vreedzame bedoeling. Ook zij kunnen in plannen en berekening volkomen feil gaan, of falen. Maar er is Eén, die altijd bereikt wat Hij bereiken wil. Die eene is God. Hij doet al wat Hem behaagt (Ps. 115:3). Zijn „therapeuiein“ is altijd volkomen afgestemd op zijn regeren. Wie zeggen zou, dat God met een andere gezindheid „therapeuiein“ komt, dan met die waarmee Hij regeert, heeft de eenheid van Gods werk gebroken, en heeft, als het er op aankomt, God gelasterd. Al wil Hij ook van God „zingen bij beurte“. En evenzoo: wie beweren wil, dat God in zijn „therapeuie“ van de creaturen neutraal tegenover deze staat, of dat men Hem ook maar één moment daarin kan zien geïsoleerd en geabstraheerd van zijn wil tot regeren van diezelfde creatuur, die heeft in God een abstractie zich gedacht, die het ons niet voegt te denken. Als wij bij iederen doodgewonen man, die gevangen visch zorgvuldig direct na de vangst in een waterbassin deponceert, denken: zijn bedoeling is nog niet zeker: de één wil de visch versich houden voor den verkoop, de ander voor zijn maaltijd, de derde voor uitstorting in een kolk, die met visch bevolkt moet worden, de vierde voor aanvulling van zijn aquarium, dan zouden wij van God wel heel dwaas moeten denken, wanneer wij bij Hem, die toch de haren van ons hoofd alle geteld heeft, zouden zeggen: zijn conserveeren, — dát is een indifferente, of zelfs, hoe het ook zij, een algemeen-genadige daad, maar zijn regeren, — daárbij wordt het Hem méénens; niet bij het onderhouden (therapeuiein), maar wél bij het regeren wordt zijn gezindheid gevolgd. We kunnen God geen oogenblik losdenken van wat in Hem is. Onderhouding is niet zonder regeering, regeering niet zonder onderhouding.

En zoomin wij het ééne schepsel van het andere mogen losdenken, zoomin mogen wij ons ook maar even voorstellen, dat God het ééne zou abstraheren van het andere. Niet alleen is in zijn binnenste de onderhoudingswil met den regeeringswil op het nauwst verbonden, maar ook is in den kreits der geschapen dingen zelf het ééne aan het andere gekoppeld. Als Hij in het kader van regeering — en dus van een levend drama — het ééne schepsel met het andere in verband zet, en ziet, en laat optreden, dan is reeds daarmee gegeven, dat onderhouding van het ééne meteen betekenissen moet onderhouding van het andere, en daarmee van het geheel. Denk u de onderhouding aphoristisch, stuksgewijze, denk u 'n therapeuie van het ééne los van het andere, of met een voor elk detail weer separate gezindheid, en ge hebt meteen een god u gefantaseerd, die dienst doet niet als Bestuurder van de wereld, doch als conservator van museumstukken.

Is dus, gelijk we zagen, Gods conserveeringsdaad geen oogenblik van zijn actuele regeering los te maken, en is een onderdeel van het kosmische bestand geen moment los te maken van het geheel, dan vloeit daaruit voort, dat het niet aangaat, te beweren, dat het object-van-Gods-conservatie-therapie-zijn voor een deel der creaturen automatisch tot genade wordt,

zoodra dat bepaalde deel van die creaturen in zonde is gaan leven. De geschiedenis van de reactie van de creatuur op de werken Gods is niet bepalend voor onze kennis van hun grondtrek. Laat staan voor die van Gods „gezindheid“. Wie beweert, dat de mensch, die na den val ontdekt, dat God hem conserveert, daárom zich object van een „algemeene genade“ moet noemen, die dient hetzelfde te zeggen van de andere creaturen, die in zonde vielen. Eerste consequentie zou dan moeten zijn, dat ook de duivelen gezegd worden te deelen in de algemeene genade. Toch zijn er onder de hardnekkige voorstanders eener algemeene genade, die deze consequentie om geen prijs willen toelaten. Maar daarmee ondergraven zij meteen hun eigen stelling.

Hoofdzak is allereerst, dat de mensch niet buiten den kosmos en buiten de kosmische drama's kan gehouden worden, zolang n.l. God zijn wereldplan wil volvoeren. Reeds daarom is de conserveering van den mensch in zichzelf noch genade, noch vloek. Zijn

EEN JAAR BIBLIOTHEEK-ACTIE

Een befaamd theoloog heeft eens de stelling aangedurfd, dat alle uitbeelding of weergave voor den auteur een heuglijk ding is. Hij had daarbij op het oog vooral de artistieke weergave, die zich uit in lijn, kleur, toon, woord of plastischen vorm. Het dunkt ons zeer de vraag, of deze these in haar algemeenheid juist is, althans wat betreft de gelijktijdigheid van de acte der uitbeelding met het affect der genieting — ons komt daarbij voor den geest een figuur als Bilderdijk, die waarlijk niet altoos, gelijk hij ons ergens wil doen gelooven, zijn boezem uitstortte als 't vinkje in d'abeelen, maar meermalen in den nacht moest opstaan om zich al zuchtend te kwijten van den persenden drang, die een nieuwe bijdrage leverde voor het quotum van de driehonderdduizend regels, door hem bij zijn leven geschreven.

Anders wordt het, als we den Heere erkennen in Zijn weldaden, die geestelijke en de stoffelijke, die overigens geen oogenblik van elkaar te scheiden zijn. In dat geval, meenen we, wordt elke weergave (of repraesentatio, gelijk bovenbedoelde theoloog schreef) van de weldaden Gods, tevens een delectatio of genieting van Zijn groote goedheid, al zouden we daarbij nog liever het woord genieting vervangen zien door adoratio of aanbidding.

In dit verband zouden we niet het minst de stad Kampen willen aanmerken als schouwtooneel van de weldaden Gods, die tot aanbidding dringen, en we behoeven nog niet eens ver in de geschiedenis terug te gaan, om dit toe te lichten.

Precies honderd jaar geleden kon men des Zondags sommige inwoners door de straten dezer stad zien wandelen, voorzien niet alleen van een kerkboek, maar ook van een stoel. Dat waren de leden van de kleine Christ. Afscheidene Geref. Gemeente te Kampen. Zij begaven zich naar den Burgwal, naar de bakkerij van een broer van diaken Heukels, waar zij hun samenkomsten hielden. Want ze hadden geen kerkgebouw en zelfs geen zitplaats: daarom moest ieder, die ter kerk wilde gaan, zelf zijn zetel meebrengen. Maar hoe bereoid ook, ze waren vol goeden moed: toen ze zich hadden vrijgemaakt van een organisatie, die haar reglementen had gesteld boven het Woord van God, getrouwe leeraars van kansel, avondmaalstafel en doopvont had uitgesloten en deze leeraars had uitgestooten, hadden ze vertrouwd op Hem, die van Zichzelf gezegd had: Wentel uw weg op den Heere en vertrouwd op Hem, Hij zal het maken. Zoo durfden ze het aan, een leeraar te beroepen: 24 October 1851 viel de keuze op Ds H. de Cock, predikant te 's-Hertogenbosch, die 5 December het beroep aanvaardde — aan de stemming was deelgenomen door 18 (achttien) manslidmaten.

De verdere geschiedenis is bekend: de uitbreiding der gemeente, de vestiging en groei der Theologische School, en ook de pogingen, op meer dan één wijze ondernomen, om Kampen te vervormen tot dépendance van het Amsterdamsche „hoofdgebouw“; voorts de ondanks algemeen protest uit de kerken doorgedreven dogmatische binding en de daarop gevolgde schorsingen en afzettingen van honderden ambtsdragers, waar tegenover de Heere opnieuw de genade schonk der vrijmaking — en tevens herhaalde zich, zij het onder andere omstandigheden, de geschiedenis der vorige eeuw: men ontrok aan de „scheurmakers“ wat men kon en deed dit doorgaans overal, waar men kon.

Tenware de Heere.....

Opnieuw maakt Hij Kampen tot schouwplaats van Zijn groote daden.

Om ons nu maar te bepalen tot de Bibliotheek: zes jaar geleden nog niets. En nu? Een volle bibliotheekzaal, en bovendien een nieuw bibliotheek-gebouw, dat nu al haast weer voor een derde gevuld is met kostbaar studiemateriaal. Wie het overziet, moet getuigen en belijden:

„Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied“.

En waartoe schonk Hij ons zoo rijke weldaad?

Tot hulp voor de studenten bij hun wetenschappelijke vorming?

conserveering kan dienstbaar gesteld worden aan Gods genadewil over hem, maar ook het omgekeerde kan het geval zijn. We denken aan het volk Israël, de nationale bloedgemeenschap als zoodanig. Velen zeggen: zijn verstrooiing is een vloek. Wij ontkennen dat. Ten deele was het ontzag, dat Israël natie na den Pinksterdag ontving, een heel gewoon „emeritaat“: het had zijn dienst gedaan. Voorzover het onder den vloek kwam liggen, was die vloek niet de oorzaak van zijn noodzakelijk aftreden als tijdelijk bevoorrechte natie, doch een straf over de verwerping van zijn Messias, en over de bondsbreuk. Trek nu een parallel met de menschheid in het algemeen. Haar conserveering na den val is geen genade, maar een handhaving van de kosmische functie, die haar is toegedacht van den aanvang af.

We willen op enkele onderdeeljes van deze eenvoudige opmerkingen in latere nummers nog even nader ingaan. Om dan meteen antwoord te geven op enkele opmerkingen van handhavers van Kuyper's gemeene-gratie-begrip.

K. S.

KERKELIJK LEVEN

Tot steun van de hoogleeraren, om een welkome aanvulling te zijn voor hun eigen bibliotheek?

Tot bevestiging en versterking, in de steeds voortgaande actie voor het Bibliotheekfonds, van den band tusschen Kerk en School?

O zeker, tot dat alles, en er is nog veel meer te noemen.

Maar, zoo dunkt ons, bovenal om den getrouwen en machtigen Gever te zien als Jahweh, die in elke concrete situatie nooit Zijn eens gegeven Woord verloochent, maar Zijn beloften vervult.

Om ons door zichtbaar teekenschrift al dieper in te prenten den regel der dankbaarheid.

Om ons te leeren, dat het eerste en het laatste in het menschenleven niet behoort te zijn de vraag naar genieting, maar het antwoord der adoratie, der aanbidding Gods.

Dit voor oogen houdende, kunnen we niet anders dan prijzen de goedheid Gods in het afgelopen cursusjaar. Hij zorgde, dat ongestoord voortging het prachtige werk van het Dames-comité, Hij opende de harten tot geven, Hij gaf aan de helpsters getrouwheid om elke week opnieuw den gemeentelijken rondgang te maken, Hij schonk bibliothecaris en conservator krachten en lust om hun werk te doen. Van de bibliotheek werd ook dit jaar druk gebruik gemaakt: twee jaar geleden werden van haar bezit uitgeleend 648 boeken, het vorige cursusjaar 1194, thans 1295. Verheugend is, dat door steeds meerderen buiten den eigen kring der Hoogeschool onze bibliotheek benut werd: het aantal der aan hen uitgeleende exemplaren bedroeg tijdens den cursus 1948/49: 150, het jaar daarop 316, het afgelopen cursusjaar 419.

En nu de aanwinsten?

Ook in dit opzicht alle reden tot dankbaarheid.

Wat het aantal betreft komt ons onwillekeurig voor de aandacht het oude rijmpje:

Nachtwaacht, heb je ook dieven gezien?
Ja, mijnheer, wel zeventien —

immers het getal 17 gold voorheen als de uitdrukking van een groote, hoewel niet onbepaalde hoeveelheid. Dit symbolische getal beteekent voor de bibliotheek een vermeerdering met 2350 boeken, waarvan 529 brochures, en waarbij dan nog komen 91 stuks als regelmatige aanwas van periodieke geschriften.

Om eenigen indruk te geven van de kwaliteit der aangeschafte werken, vermelden we hier enkele titels: Graesse, Trésor de livres rares et précieux; de Brie, Bibliographica philosophica; Altaner, Patrologie; Löfstedt, Syntactica; Reallexikon für Antike und Christentum; het Supplement op Vigouroux' Dictionnaire de la Bible; Elmaleh, Nouveau dictionnaire complet hébreu-français; Elsfeldt, Die ältesten Traditionen Israels; Het Bonner Bibelwerk, zoover verschenen; Commentaren van König en van Bultmann; Fliche et Martin, Histoire de l'Église depuis les origines jusqu'à nos jours; Molhuysen, Bronnen tot de geschiedenis der Leidse Universiteit; aanvullende deelen van Migne en van Die griechischen christlichen Schriftsteller der ersten drei Jahrhunderte; voorts de Opera omnia van Coccejus, Episcopus, Junius, Rivetus en Ursinus; werken van Preisker, Thielicke en Husserl, Homiletisches Handbuch; Roscam Abbing, Diakonia; Vinet, Histoire de la prédication parmi les Réformés de France au dix-septième siècle; Th. Harnack, Der christliche Gemeindegottesdienst im apostolischen und alt-katholischen Zeitalter; Goldziher, Vorlesungen über den Islam; Reports of the World Missionary Conference (9 vols); Warneck, Die Religion der Batak, voorts zendingsliteratuur van D. K. Wielenga, Hoekendijk, Boetelaer van Dubbeldam enz.

De lijst van schenkingen aan onze bibliotheek vermeldt 304 nummers van 55 hoogleeraren, predikanten, firma's en particulieren; wij mogen ze ook hier nog eens hartelijk dankzeggen voor hun zeer gewaardeerde bijdragen.

Zooals blijkt, deden we hierboven slechts een greep uit een groot aantal werken, waarmee de bibliotheek verrijkt werd, en ook in 't afgelopen cursusjaar is gebleken, dat Hij, die geeft, ook de wegen opent om

te verkleen
volle anti
en anti
kwam
Voorts
maar a
den, zo
snuffele
boekrij
prachtig
lagen n

Met
voor d
f 191.5
hebben

Maar
gewaar
uitgave
toen ko
we bove
van 't l

Als d
dag te
veel be
over he
pakkeld
in ons
Wien er
Gelije
tatio di
Heere
de ador
dig is.

De be
ten we
sche ke
Waagsc
niet erg
deed, be
Ook een
waarsch
gelezen

We ha
den gees
te gever
of de v
Schrift
En da
barthia
tegen o
Grosheid
Gorinche

Verled
prof. Ri
hij al uit
dat van
vorige v
nog een
aanhoude
merkte,
Want
Ridderbo
lijke kw
— nog v
sinus e
amechtig
kluwen
Daar
Ridderbo

„In
naar
spreek
kinder
echter
indiv

Zlezo
derbos
— ja get
genwoor
weer zoo
het er n
lijk NIE
1951, bl.

„Hij
de kin